

Moja Niepodległa

<https://mojaniepodlegla.pl/mn/aktualnosci/13449,Akademia-Niepodleglosci-w-Cieszynie-22-listopada-2019.html>
2020-10-28, 08:39

Akademia Niepodległości w Cieszynie, 22 listopada 2019

W programie wykłady profesorów Grzegorza Łukomskiego i Michała Klimeckiego

22 listopada w Książnicy Cieszyńskiej w Cieszynie (ul. Mennicza 46) odbyło się kolejne spotkanie w ramach cyklu Akademia Niepodległości. W programie wykłady:

prof. dr. hab. Grzegorz Łukomski Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu) – „Wyprawa wileńska“ z perspektywy geopolitycznej Józefa Piłsudskiego.

prof. dr hab. Michał Klimecki (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu) – Sojusznicy Rzeczypospolitej w wojnie 1919-1920 z bolszewicką Rosją – oddziały: ukraińskie, rosyjskie, białoruskie i Gruzini.

Prof. zw. dr hab. Grzegorz Łukomski – urodzony w 1956 r., historyk (Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu). Zainteresowania badawcze koncentruje wokół problematyki historii politycznej i wojskowej, m.in. kresów wschodnich i zachodnich Rzeczypospolitej (XIX i XX w.); tożsamości i kultury politycznej polskiej diaspory cywilnej i wojskowej po drugiej wojnie światowej, zwłaszcza na terenie Wielkiej Brytanii, Niemczech, Sowietach, Rosji, Ukrainie, Białorusi i Gruzji. Autor trzydziestu pięciu książek, licznych artykułów naukowych, recenzji, omówień, biogramów, a także not biograficznych w słownikach i encyklopediach (łącznie około 300 pozycji). Promotor i recenzent prac doktorskich, recenzent przewodów

habilitacyjnych i opinii eksperckich. Juror TVP w ogólnopolskim konkursie „Książka Historyczna Roku”. Ponadto upowszechnia wiedzę historyczną w programach radiowych i telewizyjnych, m.in. w TVP Historia, a także na łamach prasy krajowej i zagranicznej.

„Wyprawa wileńska” z perspektywy geopolitycznej Józefa Piłsudskiego
„Wyprawa wileńska” to część idei federacyjnej, wielkiej koncepcji geopolitycznej Józefa Piłsudskiego. Było w niej także miejsce na połączenie więzami polityczno-wojskowymi i ekonomicznymi Rzeczypospolitej z obszarem obejmującym niegdyś Wielkie Księstwo Litewskie. Wpływ na przebieg wydarzeń miały zarówno imponderabilia związane z restytucją państwa, przede wszystkim relacje z państwami Ententy, jak też inspirowany przez Niemcy przewrót polityczny w Rosji 1917 r. i ekspansja bolszewicka na Zachód, w rezultacie początek dwuletniej wojny polsko - bolszewickiej 1918 - 1920); wydarzenia na Wileńszczyźnie („Samoobrona Litewsko - Białoruska”) i polityczne aspiracje Niemiec na obszarze Europy środkowo - wschodniej („Mitteleuropa”). Ostatecznie „operacja wileńska” przeprowadzona w kwietniu 1919 r. zakończyła się nie tylko sukcesem militarnym, jednocześnie stanowiła manifestację polityczną Rzeczypospolitej. Dalszy przebieg wydarzeń ściśle związany był z wynikiem zmagania ze wschodnim najeźdźcą, zakończonych traktatem pokojowym w Rydze (18 marca 1921).

Co sprawiło, że nie udało się zrekonstruować wielkiego, nie tylko terytorialnie lecz i kulturowo, bytu politycznego, który był niegdyś dla Europy wzorem, a nawet budził zawiść wielu? Czy była to niechęć sąsiadów i wpływy obcych, Niemiec, bolszewickiej Rosji, aliantów zachodnich: Francji oraz Wielkiej Brytanii i Stanów Zjednoczonych? Czy były to skutki wojny polsko-bolszewickiej? A może błędy, które popełnił w swej polityce federacyjnej Józef Piłsudski? Wielu jest zdania, że istotę niepowodzenia stanowiły swary i nieprzygotowanie elit politycznych, zarówno polskich, jak i litewskich. Inni natomiast uważają, że sama idea była już wówczas politycznym anachronizmem i - jak to ujął Lukrecjusz („O naturze wszechrzeczy”) - ex nihilo - nihil fit.

Prof. zw. dr hab. Michał Klimecki - pracownik Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, do września 2019 r. kierownik Katedry Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Międzynarodowego; obecnie pracownik

Katedry Studiów Strategicznych. Członek m.in. Międzynarodowej Asocjacji Ukraińców, uczestnik jej kongresów w Doniecku i Kijowie. Zainteresowania badawcze: dzieje wojen i wojskowości XIX - XXI wieku; problematyka ukraińska i rosyjska XX - XXI wieku. Autor ponad 200 publikacji, w tym kilkunastu książek. Prowadził badania w m.in. archiwach w Polsce, Rosji, na Ukrainie, Białorusi, Stanach Zjednoczonych i Wielkiej Brytanii. Wydane książki, m.in.: Polsko-ukraińska wojna o Lwów i Galicję Wschodnią 1918-1919 (2000), Galicyjska Socjalistyczna Republika Rad. Okupacja Małopolski (Galicji) Wschodniej przez Armię Czerwoną w 1920 roku (2006), Marszałek Tuchaczewski (2013), Legiony Polskie. Dzieje bojowe i organizacyjne (współautor K. Filipow, 2014), Wojna Krymska 1853-1856. Konflikt o cieśniny i dominację (2014), Sowietyzacja Polski w 1920 roku. Tymczasowy Komitet Rewolucyjny Polski oraz jego instytucje latem i jesienią tegoż roku (2016), Czas samotności. Ukraina w latach 1914 - 2018 (współautor Z. Karpus, 2018).

Sojusznicy Rzeczypospolitej w wojnie 1919-1920 z bolszewicką Rosją - oddziały ukraińskie, rosyjskie, białoruskie i Gruzini

Wykład będzie poświęcony udziałowi żołnierzy niepolskiej narodowości walczących pod polskim dowództwem z bolszewikami. Obok Ukraińców byli to Rosjanie, Białorusini, także Gruzini. Finowie próbowali sformować w ramach wojsk polskich swój Legion. W Józefie Piłsudskim i jego żołnierzach dostrzegali sojusznika w walce z tyranią i barbarzyńską ideologią, odrzucającą podstawowe wartości humanitarne (poszanowanie dla wolności wyznania i sumienia, podmiotowości człowieka i prawa do swobodnego kultywowania kultury narodowej). Waga celów wspólnej walki pozwalała na pominięcie dotychczasowych animozji wynikających z odmiennych doświadczeń historycznych i różnych programów terytorialnych. Krótki czas działań wojennych, dwa świetne zwycięstwa polskiego oręża, pod Warszawą i nad Niemnem w naturalny sposób przerwały współpracę między formacjami i żołnierzami różnej narodowości z polskimi towarzyszami broni.

* * *

11 grudnia 2017 r. w sali sesyjnej cieszyńskiego Ratusza Oddział Instytutu

Pamięci Narodowej w Katowicach otworzył Akademię Niepodległości. Jest to cykl wykładów, które - w ramach obchodów stulecia odzyskania przez Polskę Niepodległości - odbywać się będą regularnie aż do 2021 r. Wykłady Akademii Niepodległości w Cieszynie organizowane są we współpracy Instytutu Pamięci Narodowej z Książnicą Cieszyńską.

Akademia Niepodległości - to rozpoczęty w grudniu 2017 r., a obliczony na cztery lata (do połowy roku 1921) cykl spotkań, w czasie których pracownicy IPN oraz zaproszeni reprezentanci uczelni wyższych bądź lokalnych środowisk przedstawią - w formie popularnych wykładów - zarówno drogę do Niepodległej, poczynając od pierwszej dekady XX stulecia i czas I wojny światowej, poprzez wznoszenie jej państwowego gmachu i wykuwanie granic, po syntetyczny bilans międzywojennego dwudziestolecia. Wykłady w każdym ośrodku mają taki sam przewodni temat, przy czym każdorazowo składający się z dwóch segmentów - wykładowi o charakterze monograficznym towarzyszyć będzie drugi, oparty na wątkach biograficznych. Samo ujęcie jest indywidualnym wyborem wykładowcy - wszędzie tam, gdzie będzie to możliwe, należy sięgać do wątków lokalnych. W zależności od personalnego składu uczestników, zainteresowania etc. możliwe jest podejmowanie dyskusji, pogłębianie poszczególnych kwestii, odsyłanie do literatury przedmiotu. Ważne jest również, by każdorazowo mogło pojawić się konkretne przesłanie, bowiem cały cykl został pomyślany nie tylko jako poszerzenie wiedzy, ale też jako element formowania postaw, opartych na patriotyzmie, szacunku dla niepodległościowej tradycji i przywiązaniu do Ojczyzny. Dla słuchaczy Akademii Niepodległości, przygotowane zostaną stylizowane na przedwojenne, indeksy akademickie, a na zakończenie roku akademickiego - wzory certyfikatów, zaś na absolutorium - wzorowane na przedwojennych, patenty oficerskie.

Fot. Książnica Cieszyńska.

Fot. Książnica Cieszyńska.

Fot. Książnica Cieszyńska.

Fot. Książnica Cieszyńska.

Fot. Książnica Cieszyńska.

Fot. Książnica Cieszyńska.

Fot. Książnica Cieszyńska.

Fot. Książnica Cieszyńska.

